Stadskerk Nijmegen (OCP), 5 december 2021, Tweede zondag van de Advent
Voorganger: ds. Paul Oosterhoff

[1e lezing: Maleachi 3,1-4] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Let op, ik zal mijn bode zenden; hij zal de weg voor mij effenen. Opeens zal hij naar zijn
tempel komen, de Heer naar wie jullie uitzien, de engel van het verbond naar wie jullie
verlangen. Komen zal hij – zegt de HEER van de hemelse machten. 2 Wie zal die dag kunnen
doorstaan? Wie zal overeind blijven wanneer hij verschijnt? Hij is als het vuur van een smid,
als het loog van een wolwasser. 3 Hij zal zitting houden als iemand die zilver smelt en het
zuivert; de zonen van Levi zal hij zuiveren en zeven als goud en zilver, en dan zullen ze op de
juiste wijze offeren aan de HEER. 4 De offers van Juda en Jeruzalem zullen de HEER met
vreugde vervullen, zoals in vroeger jaren, zoals in de dagen van weleer.

[Evangelie: Lucas 1,26-38] (Nieuwe Bijbelvertaling)
26 In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar de stad Nazaret in Galilea, 27 naar
een meisje dat was uitgehuwelijkt aan een man die Jozef heette, een afstammeling van
David. Het meisje heette Maria. 28 Gabriël ging haar huis binnen en zei: ‘Gegroet Maria, je
bent begenadigd, de Heer is met je.’ 29 Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en
vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had. 30 Maar de engel zei tegen haar: ‘Wees
niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. 31 Luister, je zult zwanger worden en
een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen. 32 Hij zal een groot man worden en Zoon
van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader
David geven. 33 Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn
koningschap zal geen einde komen.’
34 Maria vroeg aan de engel: ‘Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap
met een man gehad.’ 35 De engel antwoordde: ‘De heilige Geest zal over je komen en de
kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat
geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God. 36 Luister, ook je familielid
Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar
voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap, 37 want voor God is niets
onmogelijk.’ 38 Maria zei: ‘De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt
gezegd.’ Daarna liet de engel haar weer alleen.

[overweging:]

Voor de tweede zondag op rij in deze advent worden we geconfronteerd met een engel die plompverloren voor ons staat. Nu ja, voor ons? Vorige zondag voor Zacharias in de tempel in Jeruzalem, en deze zondag voor Maria.

Maar elke keer, zoals steeds bij de Bijbelverhalen, gaat het natuurlijk weer om ons, de hoorder, de lezer, hij/zij voor wie de vertelling bedoeld is. Dat dus de engel plompverloren voor u staat, heeft iets te zeggen. Wanneer gebeurt u dat: een engel op uw pad, met een boodschap voor uw leven. Is het bij het lezen van een krantenartikel, bij een toevallige

ontmoeting op straat, bij het horen van een muziekstuk of een Bijbelverhaal? In de kerk of gewoon tijdens uw dagelijkse bezigheden? Wanneer wordt u getroffen door een boodschap, uit uw evenwicht gehaald, een boodschap met verregaande consequenties, een inzicht dat je een andere weg laat zien? Een struikelsteen, die je aan het denken zet?

Vandaag op deze tweede adventszondag lezen we over Maria. De boodschap aan haar is: Je zult nieuw leven voortbrengen. Er wordt in jou een kiem gelegd die zal groeien tot iets heel groots, tot Gods vreugde. Jij bent verkoren tot schakel in Gods plan.

Maar ja... Hoe kan dat dan, daar ben ik nog niet klaar voor, daar ben ik toch helemaal niet geschikt voor? Vorige week hoorden we, hoe aan Zacharias, met zijn mitsen en maren bij de boodschap die hem door de engel werd gegeven, het zwijgen werd opgelegd. Zoals Henk vorige week het terloops even noemde, een soort lockdown, avant la lettre.

Wat heeft dit alles mij te zeggen, even pas op de plaats, om het tot mij door te laten dringen, wat die boodschap van de engel voor mij betekent. Zou het niet mooi zijn als we zo deze tweede lockdown gaan benutten, als een hernieuwde kans om ons af te vragen waar het heen moet met onze samenleving, wat er veranderen moet om onze samenleving echt op gelijkheid en solidariteit te bouwen. Gaan we deze nieuwe kans zo benutten? Ik twijfel, maar hoop het nog altijd wel.

Aan Zacharias werd het zwijgen opgelegd, zodat zijn mitsen en maren zouden verstommen. Maria begreep het al beter. Na haar aanvankelijke, begrijpelijke aarzeling, wordt ze geraakt door de Heilige Geest en begrijpt ze dat ze moet meebewegen: Hier ben ik Heer, mij geschiede naar uw Woord.

Maar het ging toch over ons?... Zeggen wij dat ook na: Heer, mij geschiede naar uw Woord.

Heel de Bijbel staat vol van verhalen die dat willen bewerkstelligen. In Maleachi wordt het in stevige apocalyptische taal ons voorgehouden. Die Engel van God komt om ons te zuiveren, als het vuur van de edelsmid, als het loog van de wolwasser. Israël met haar religie, wij met ons Christendom moeten worden gezuiverd zodat het weer wordt tot vreugde van God. De dreigende taal die hier gebruikt wordt spreekt u misschien niet zo aan. Hel en verdoemenis hebben we ver achter ons gelaten, maar als het onrecht nu groot is? Mensen door ons doen en laten in de verdrukking komen. Gods mooie schepping verloren dreigt te gaan en we maar niet in beweging komen, wij maar niet of nauwelijks ons gedrag als individuen en als samenleving veranderen, wordt dreigende taal dan niet zo langzamerhand noodzakelijk?

Ik denk het wel, maar ook ik ben meer geboeid door de zachtere taal, de motiverende taal vanuit het Nieuwe Testament. Laten we nog eens even teruggaan naar Maria, hoe zij kwam tot haar bereidheid om zich in te zetten voor de bedoelingen van God.

Er komt een engel, een boodschapper van God op haar pad en het eerste wat die zegt is: De Heer is met je.

Nu wil ik een voorganger in een willekeurige eredienst niet direct vergelijken met een engel, maar het is ook wel het eerste dat tot u gezegd wordt in de eredienst: De Heer is met u

En dan komt de uitleg dat Maria niet bang hoeft te zijn, dat God haar gebruiken kan, dat ze aan het begin staat van een nieuw plan dat God met de wereld heeft.

En ook dat overkomt ons elke nieuwe eredienst, dat we in het gebed onze angst voor het ongewisse mogen overwinnen, dat ons verteld wordt wat Gods bedoelingen met deze wereld in schriftlezingen en overweging. Tenminste dat wordt steeds weer gepoogd.

Maria wordt duidelijk gemaakt dat ze het niet op haar eigen kracht hoeft te doen, maar dat de Heilige Geest van God haar zal aanraken en zal toerusten tot haar taak.

En ook wij worden aan het eind van iedere eredienst weer op pad gestuurd, de wereld in, met de zegen van God voor onze taak, die we opnieuw voor ons zien. Gezegend door God , geraakt door de Heilige Geest.

Maria heeft het begrepen en ze beaamt Gods bedoelingen met haar leven, door haar bereidheid te tonen: Mij geschiede naar uw Woord.

En wij, beamen wij? Nu ja, letterlijk doen we dat wel. We sluiten in de kerkdienst de zegen altijd af met een door allen uitgesproken : Amen! Maar beseffen we ook dat we daarmee Gods zegen voor ons leven aanvaarden en dat we dus ook in die dienst in de wereld, morgen en overmorgen, als gezegende mensen mogen en moeten leven?

Wat mij betreft, niet met heel veel bombariet, met heel veel woorden, maar vooral door het in ons doen en laten te laten zien.

Ik werd van de week weer getroffen door de woorden van Paulo Coelho, de Braziliaanse schrijver, die eens zei: “De wereld verandert door je voorbeeld, niet door je mening...”

Iets om ons ter harte te nemen in de huidige kakofonie van meningen.

De adventszondagen zijn bedoeld om het Christuskind, dat we straks met kerst aanbidden, in ons te laten groeien.

Van ‘ de Heer zij met u’ aan het begin van de eredienst tot de zegen aan het eind ervan, worden we toegerust om tot onze bestemming te komen, zodat we uiteindelijk kunnen zeggen:

Heer, mij geschiede naar uw Woord.

Paul Oosterhoff, pauloosterhoff@planet.nl